

**Anexa 4 –TEMATICA EXAMENELOR DE LICENȚĂ / DIPLOMĂ
– ÎNVĂȚĂMÂNT CU FRECVENȚĂ / LA DISTANȚĂ**

(SESIUNEA IULIE, SEPTEMBRIE 2026, FEBRUARIE 2027)

FACULTATEA DE ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

**EXAMENUL DE FINALIZARE A STUDIILOR
PENTRU SPECIALIZAREA**

ISTORIE – LICENȚĂ

Denumirea probei de evaluare: *Istoria României în context european*

Tipul probei: orală

**TEMATICA PENTRU EXAMENUL DE LICENȚĂ
DISCIPLINA: ISTORIA ROMÂNIEI ÎN CONTEXT EUROPEAN**

A. ISTORIA VECHE

1. Epoca paleolitică

Bibliografie:

Cârciumaru, M., Mărgărit, M., *Arta mobilieră și parietală paleolitică*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2002.

Chirica, C.V., *Arta și religia paleoliticului superior în Europa centrală și răsăriteană*, Iași, 1996.

Chirica, C. V., Boghian, D., *Arheologia preistorică a lumii. Paleolitic-mezolitic*, Ed. Helios, Iași, 2003.

Leroi-Gourhan, A., *Gestul și cuvântul*, Vol. I-II, Ed. Meridiane, București, 1983.

Păunescu, Al., *Paleoliticul și mesoliticul din spațiul cuprins între Carpați și Dunăre*, București, 2001.

2. Epoca neolitică și eneolitică (neo-eneoliticul)

Bibliografie:

Alaiba, R., *Complexul cultural Cucuteni-Tripolie. Meșteșugul olăritului*, Iași, 2007.

Boroneanț, A., *Aspecte ale tranziției de la mezolitic la neoliticul timpuriu în zona Porțile de Fier*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2012.

Chirica, C., V., Boghian, D. *Arheologia preistorică a lumii. Neolitic-eneolitic*, Ed. Helios, Iași, 2003.

Dumitrescu, Vl., *Arta preistorică în România*, București, 1974.

Gimbutas, M., *Cultură și civilizație*, Ed. Meridiane, București, 1989.

Lazarovici, Gh., *Neoliticul Banatului*, Cluj-Napoca, 1979.

Lazarovici, Gh., Drașovean, Fl., Maxim, Z., *Parța. Monografie arheologică*, Timișoara, 2001.

Lazarovici, C.M., Lazarovici, Gh., *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România. (I), Neoliticul*, Iași, 2006.

Lazarovici, C.M., Lazarovici, Gh., *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România. (II), Epoca cuprului*, Iași, 2007.

Mantu, C.M., *Cultura Cucuteni; origine, legături, cronologie*, Piatra Neamț, 2000.

Monah, D., *Plastica antropomorfă a culturii Cucuteni*, Piatra-Neamț, 1997.

Paul, I., *Cultura Petrești*, București, 1992.

Ursulescu, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 2002.

***, *Istoria românilor*, Ed. Academiei, București, (vol. I – cap I-VI), 2001.

3. Perioada de tranziție spre epoca bronzului

Bibliografie:

- Ciugudean, H., *Eneoliticul final în Transilvania și Banat: cultura Coțofeni*, Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica, Timișoara, 2000.
- Dumitrescu, Vl., Vulpe, Al., *Dacia înainte de Dromihete*, București, 1988.
- Roman, P.I., *Cultura Coțofeni*, Biblioteca de arheologie, XXVI, București, 1976.

4. Epoca bronzului

Bibliografie:

- Andrițoiu, I., *Fenomenul indoeuropenizării*, Alba Iulia, 2003.
- Ciugudean, H., *Perioada Hallstatt A în centrul Transilvaniei*, în *Apulum*, XXXI, 1994, p. 59-73.
- Gumă, M., *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, Bibliotheca Thracologica, IV, București, 1993, p. 148-180.
- Kadar, M., *Începuturile și dezvoltarea metalurgiei bronzului în Transilvania*, Alba Iulia, 2007.
- Petrescu-Dâmbovița, M., *Depozitele de bronzuri din România*, București, 1977.
- Vasiliev, V., *Despre grupul cultural Igrița*, în *ActaMP*, XXVI, 2004, p. 133-140.
- Vulpe, Al., *Protoistoria României*, ed. îngrijită de Radu Băjenaru, București, 2020.

5. Prima epocă a fierului (Hallstatt)

Bibliografie:

- Boroffka, N.O., *Folosirea fierului în România de la începuturi până în sec. VIII î. e. n.*, în *Apulum*, XXVI, 1987, p. 55-78.
- Gumă, M., *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, Bibliotheca Thracologica, IV, București, 1993, p. 148-180.
- László, A., *Începuturile epocii fierului la est de Carpați. Culturile Gáva-Holíhrady și Corlăteni-Chișinău pe teritoriul Moldovei*, Bibliotheca Thracologica, VI, București, 1994.
- Ursuțiu, A., *Etapa mijlocie a primei vârste a fierului în Transilvania (cercetările de la Bernadea, com. Bahnea, jud. Mureș)*, Cluj-Napoca, 2002.
- Vasiliev, V., *Sciții agatârși pe teritoriul României*, Cluj-Napoca, 1981.
- Vasiliev, V., Aldea, I.Al., Ciugudean, H., *Civilizația dacică timpurie în aria intracarpatică a României. Contribuții arheologice: așezarea fortificată de la Teleac*, Cluj-Napoca, 1991.
- Vulpe, Al., *Protoistoria României*, ed. îngrijită de Radu Băjenaru, București, 2020.

6. A doua epocă a fierului (Latène). Geto-dacii în istoria antichității

Bibliografie:

- Crișan, I.H., *Civilizația geto-dacilor*, vol. I-II, București, 1993.
- Daicoviciu, H., *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, București, 1972.
- Dumitrescu, Vl., Vulpe, Al., *Dacia înainte de Dromichete*, București, 1988.
- Glodariu, I., *Arhitectura dacilor. Civilă și militară*, Cluj Napoca, 1983.
- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995, p. 132-180.
- ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.
- Vulpe, Al., *Protoistoria României*, ed. îngrijită de Radu Băjenaru, București, 2020.

7. Provincia Dacia și Imperiul Roman

Bibliografie:

- Ardevan, R., *Viața municipală în Dacia romană*, Timișoara, 1998.
- Ardevan, R., Zerbini, L., *La Dacia romana*, Soveria Mannelli, 2007.
- Bărbulescu, M. (coord.), *Funeraria Dacoromana. Arheologia funerară a Daciei romane*, Cluj-Napoca, 2003.
- Moga, V., *Din istoria militară a Daciei romane. Leg. XIII Gemina*, Cluj-Napoca, 1985.
- Petolescu, C., *Scurtă istorie a Daciei romane*, București, 1996.
- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995, p. 216-267.
- Tudor, D., *Orașe, târguri și sate în Dacia romană*, București, 1968.
- ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.

8. Epoca romană târzie, migrațiile și relațiile cu Imperiul Roman târziu

Bibliografie:

- Gudea, N., Ghiurco, I., *Din istoria creștinismului la români*, Oradea, 1988.
- Norocel, E., *Pagini din istoria veche a creștinismului la români*, Buzău 1986.
- Petrescu-Dâmbovița, M., Daicoviciu, H., Teodor, D.Gh., Bârză, L., Preda, Fl., *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995, p. 279-355.
- Opreanu, C., *Transilvania la sfârșitul antichității și în perioada migrațiilor. Schiță de istorie culturală*, Cluj-Napoca, 2003.
- Sânpetru, M., *Vestul României în sec. IV-X e. n.*, în *Thraco-Dacica*, XIII, 1-2, 1990.
- ***, *Istoria românilor*, vol. II, București, 2001.

B. ISTORIA MEDIEVALĂ

1. Sfârșitul Antichității și începutul Evului Mediu. Migrațiile între secolele III-VIII (goți, vizigoți, huni, ostrogoți, slavi, avari) și impactul lor asupra spațiului carpato-danubiano-pontic.

Bibliografie:

- Musset, Lucien, *Invaziile*, Ed. Corint, București, 2002, vol.I, p.92-191.
- Riché, Pierre, *Invaziile barbare*, Ed. Corint, București, 2000, p. 9-19.

2. Etnogeneza românilor și fenomenul etnogenezei medievale europene în contextul ultimelor migrații (maghiarii, pecenegii și cumanii).

Bibliografie:

- Panaiteșcu, Petre P., *Introducere la istoria culturii românești. Problemele istoriografiei române*, București, 2000, p. 55-127.
- Spinei, V., *Marile migrații din estul și sud-estul Europei în secolele IX-XIII*, Iași, 1999 (selectiv).

3. Români în contextul formării regatelor creștine din Europa Centrală (sec. X-XIII). Cucerirea și organizarea Transilvaniei de către maghiari

Bibliografie:

- Panaiteșcu, Petre P., *Introducere la istoria culturii românești. Problemele istoriografiei române*, București, 2000, p. 215-232.
- Engel, Pál, *Regatul Sfântului Ștefan. Istoria Ungariei Medievale 895-1526*, Cluj-Napoca, 2006, p. 53-91.
- Pop, Ioan-Aurel, *Românii și maghiarii între secolele IX-XIV*, Cluj-Napoca, 1996, p. 84-161.

4. Formarea statelor medievale Țara Românească și Moldova în context european.

Bibliografie:

Papacostea, Șerban, *Românii în secolul al XIII-lea. Între cruciată și Imperiul Mongol*, București, 1993.
Idem, *Geneza statului în evul mediu românesc. Studii critice*, ediție adăugită, București, 1999, p. 8-70, 163-220.

5. Societatea în Evul Mediu în Țările Române și modelele medievale europene (obștea sătească, țărănimea aservită, robii, nobilimea și clerul).

Bibliografie:

Bloch, Marc, *Societatea feudală, vol. 1, Formarea legăturilor de dependență*, Cluj-Napoca, 1996, p. 141-250.
Panaitescu, P. P., *Introducere la istoria culturii românești*, București, 2000, p. 131-154.
Prodan, David, *Iobăgia în Transilvania în secolul al XVI-lea*, vol. I, București, 1967, p. 3-11, 12-13, 16-19, 26-29, 58-62, 67-69, 70-80, 170-183.
Drăgan, Ioan, *Nobilimea românească din Transilvania (1440-1514)*, București, 2000, p. 108-175.
Rusu, A. Adrian, *Ioan de Hunedoara și românii din vremea lui. Studii*, Cluj Napoca, 1999, p. 5-55, 128-196, 197-232.

6. Instituțiile statului medieval în Țările Române și modelele europene bizantin și occidental. Organizarea statului. Adunările de stări.

Bibliografie:

Brătianu, Gheorghe, *Sfatul domnesc și adunarea stărilor în principatele române*, București, 1995, p. 13-80, 108-149.
Idem, *Adunările de stări în Europa și în Țările Române în evul mediu*, București, 1996 (selectiv).

7. Raporturile Țărilor Române cu statele creștine vecine în contextul expansiunii otomane (sec. XIV-XVI).

Bibliografie:

Inalcik, Halil, *Imperiul Otoman. Epoca clasică 1300-1600*, București, 1996, p. 50-107.
Maxim, Mihai, *Țările Române și Înalta Poartă. Cadrul juridic al relațiilor româno-otomane în evul mediu*, București, 1993, p. 111-142, 197-261.

C. ISTORIA MODERNĂ

1. Instaurarea dominației habsburgice în Transilvania.

Bibliografie:

Bernath, Mathias, *Habsburgii și începuturile formării națiunii române*, Cluj, 1994.
Prodan, David, *Supplex Libellus Valachorum. Din istoria formării națiunii române*, București, 1998.

2. Integrarea Transilvaniei în Imperiul Habsburgic.

Bibliografie:

Gyemánt, Ladislau, *Mișcarea națională a românilor din Transilvania 1790-1848*, București, 1986.
Hitchins, Keith, *România între 1777-1866*, București, 1996.

3. Revoluția lui Tudor Vladimirescu în context internațional (1821).

Bibliografie:

Radu, Mircea T., *Tudor Vladimirescu și revoluția din Țara Românească*, Craiova, 1978.

Ţeţea, Andrei, *Tudor Vladimirescu și revoluția de la 1821*, București, 1971.

4. Revoluția română de la 1848 în Moldova, Muntenia și Transilvania în context internațional.

Bibliografie:

Platon, Gheorghe, *Geneza revoluției române de la 1848*, Iași, 1980.

Stan, Apostol, *Revoluția română de la 1848*, București, 1987.

Maior, Liviu, *1848-1849. Români și unguri în revoluție*, București, 1998.

5. Unirea Principatelor Române în context internațional (1856-1859).

Bibliografie:

Berindei, Dan, *Epoca Unirii*, București, 1979.

Giurescu, Constantin C., *Viața și opera lui Cuza-Vodă*, București, 1966.

6. Monarhia în România: instalarea monarhiei și proclamarea regatului.

Bibliografie:

Scurtu, I., *Monarhia în România (1866-1947)*, București, 1991.

Iordache, Anastasie, *Instituirea monarhiei constituționale și a regimului parlamentar în România (1866-1871)*, București, 1997.

7. Viața politică în România (1860-1914).

Bibliografie:

Bulei, Ion, *Lumea românească la 1900*, București, 1984.

Bulei, Alexandru, I., Mamina, I., Scurtu I., *Partidele politice din România (1861-1994). Enciclopedie*, București, 1995.

8. Războiul de independență al României în context internațional.

Bibliografie:

Corivan, Nicolae, *Relațiile diplomatice ale României de la 1859 la 1877*, București, 1984.

9. Transilvania epocii restaurației și dualismului (1849-1914).

Bibliografie:

Memorandul 1892-1894. Ideologie și acțiune politică românească, București, 1994.

Maior, Liviu, *Mișcarea națională românească din Transilvania 1900-1914*, Cluj-Napoca, 1986.

10. România și Marele Război (1914-1918).

Bibliografie:

Atanasiu, Victor, *România în anii 1914-1916*, București, 1997.

Maior, Liviu, *Doi ani mai devreme. Ardeleni, bucovineni și basarabeni în război. 1914-1916*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2016.

D. ISTORIA CONTEMPORANĂ

1. Evoluția regimului constituțional în unele state europene după Primul Război Mondial.

Bibliografie:

Istoria românilor, vol. VIII, București, 2003.

Constituția din 1923 în dezbaterile contemporanilor, București, 1990, 639 p.

Popescu, Eufrosina, *Din istoria politică a României. Constituția din 1923*, București, 1993.

2. Monarhia constituțională în România și Marea Britanie (1918-1938). Tratare comparativă.

Bibliografie:

Istoria românilor, vol. VIII, București, 2003.

Scurtu, Ioan, *Monarhia în România 1966-1947*, București, Danubius, 1991.

Mamina, Ion, *Monarhia constituțională în România. Enciclopedie politică 1866-1938*, București, Editura Enciclopedică 2000.

3. Conferința de Pace de la Paris (1919-1920). Tratatul de la Versailles. Schimbările teritoriale din Europa Central-Răsăriteană.

Bibliografie:

Taylor, A.J.P., *Originile celui de-al Doilea Război Mondial*, Iași, 1999.

Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, 1998.

Rojek, Wojciech, *Territorial Changes in the North, Middle and South-East Europe after World War I (1917-1924)*, în *La fin de la Première Guerre mondiale et la nouvelle architecture géopolitique européenne* (Sous la direction de George Cipăianu et Vasile Vesa), Presses Universitaires de Cluj, 2000, p. 171-189.

4. Guvernări democratice și de dreapta în perioada 1918-1938. Experiențe românești și modele europene.

Bibliografie:

Scurtu, Ioan, Buzatu, Gheorghe, *Istoria românilor în secolul XX*, București, 1999.

Neagoe, Stelian, *Istoria guvernelor României de la începuturi - 1859 până în zilele noastre - 1995*, București, 1995.

Mamina, Ion, Scurtu, Ion, *Guverne și guvernanți 1916-1938*, București, 1996.

5. Criza economică din 1929-1933. Manifestări mondiale și ipostaze românești.

Bibliografie:

Scurtu, Ioan, Gheorghe Buzatu, *Istoria Românilor în secolul XX*, București, Paideia, 1999.

Axenciuc, Victor, *Introducere în istoria economică a României. Epoca modernă*, București, Ed. Fundației „România de Măine”, 1997.

Madgearu, Virgil, *Evoluția economiei românești după războiul mondial*, București, Editura Științifică, 1995, 360 p.

Brinkley, Alan, *The Unfinished Nation. A Concise History of the American People*, vol. II, New York, St. Louis, San Francisco, 1993.

6. Extrema dreaptă europeană. Nazism și legionarism.

Bibliografie:

- Heinen, Armin, *Legiunea „Arhanghelul Mihail”. Mișcare socială și organizație politică*, București, 1999.
- Veiga, Francisco, *Istoria Gărzii de Fier 1919-1941. Mistica ultranaționalismului*, București, 1993, 384 p.
- Layton, Geoff, *Germania: Al Treilea Reich, 1933-45*, București, 1997.
- Johnson, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, București, 2003.

7. Regimuri totalitare europene: fascismul italian și carlismul românesc.

Bibliografie:

- Istoria românilor*, vol. VIII, București, 2003.
- Robson, Mark, *Italia: liberalism și fascism, 1870-1945*, București, 1997.
- Johnson, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, București, 2003.

8. Regimuri totalitare europene: nazismul și regimul condus de Ion Antonescu (1941-1944).

Bibliografie:

- Hillgruber, Andreas, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu*, București, 1994.
- Scurtu, Ioan, Buzatu, Gheorghe, *Istoria Românilor în secolul XX*, București, 1999.
- Simion, Aurică, *Regimul politic din România în perioada sept. 1940-ian. 1941*, Cluj-Napoca, 1979.
- Deletant, Dennis, *Aliatul uitat al lui Hitler. Ion Antonescu și regimul său, 1940-1944*, București, 2010.

9. Al Doilea Război Mondial. Caracterizarea generală a conflagrației. România aliat și inamic al Axei.

Bibliografie:

- Giurescu, Dinu C., *România în al Doilea Război Mondial (1939-1945)*, București, 1999.
- Churchill, Winston, *Al Doilea Război Mondial*, vol. I-II, București, 1997.
- Hart, Lidell, *Istoria celui de-al Doilea Război Mondial*, vol. I-II, București, f. a.
- Johnson, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, București, 2003.

10. Războiul Rece. NATO versus Tratatul de la Varșovia.

Bibliografie:

- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, 1998.
- McCauley, Martin, *Rusia, America și războiul rece, 1949-1991*, Iași, 1999.
- Țărău, Liviu, *Între Washington și Moscova. Politicile de securitate națională ale SUA și URSS și impactul lor asupra României (1945-1965)*, Cluj-Napoca, 2005.
- Judt, Tony, *Epoca postbelică. O istorie a Europei de după 1945*, Iași, 2008.

